

ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЙНОЇ СФЕРИ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Сучасний становище України характеризується складними політичними, економічними та соціальними обставинами, що суттєво впливають на психологічний стан та добробут як окремих осіб, так і усього населення. В умовах загострення соціокультурних проблем зростає роль волонтерської діяльності, яка стає не лише способом надання допомоги нужденним, але й потужним фактором консолідації суспільства. Волонтерський рух в Україні за останні десять років набув значного розвитку. За даними досліджень, близько 70% українців хоча б раз брали участь у волонтерських проєктах. Особливу активність у цьому напрямку демонструє молодь, для якої волонтерство стає не лише способом самореалізації, але й можливістю набути нового досвіду, знань та навичок. Тому ми вважаємо за доцільне ознайомитись з особливостями мотиваційної сфери волонтерської діяльності, оскільки мотивація в діяльності людини займає провідне місце.

Мотиваційна сфера волонтерів стала предметом дослідження зарубіжних (Г. П. Бондаренкова, А.Гольдберг-Глен, С. Кнван, А. Омото, М. Снайдер, Дж. Трамбауер, Н. В. Черепанова та ін.) та вітчизняних науковців (Н. А. Вайнілович, Т. Л. Лях, Л. І. Матвієнко, І. В. Юрченко та ін.). Їхні дослідження зробили важливий внесок у розуміння мотиваційної сфери волонтерської діяльності загалом.

У законі України «Про волонтерський рух» зазначено, що волонтерська діяльність – це добровільна, соціальна, суспільно корисна, неприбуткова та вмотивована діяльність, що проводиться шляхом надання послуг тим, хто потребує волонтерської допомоги.

В свою чергу Т. Л. Лях стверджує, що мотивації належить провідне місце у структурі поведінки особистості[2], а на думку І. В. Юрченко, нині відбувається відчутне зміщення акцентів у мотивації волонтерів від суто альтруїстичних до суб'єктивно «вигідних»[4].

Дослідження мотивації волонтерської діяльності студентської молоді свідчать про складність та багатогранність цього явища. Мотиваційна сфера волонтерів може бути представлена як сукупність різноманітних мотивів, які можна умовно поділити на декілька категорій: альтруїстичні мотиви – прагнення допомогти нужденним, зробити світ кращим,

відчуття відповідальності за суспільство; егоїстичні мотиви – самореалізація, отримання нового досвіду, знань та навичок, покращення резюме, кар'єрний ріст, підвищення самооцінки; соціальні мотиви – спілкування з однодумцями, відчуття приналежності до групи, отримання соціального визнання; мотиви саморозвитку – бажання розвинути свої особисті якості, навички та здібності, здобути нові знання та досвід.

Важливо зазначити, що у мотиваційній сфері кожного волонтера може бути присутня сукупність різних категорій мотивів. Їх співвідношення та ієрархія визначають особисту мотивацію волонтерської діяльності.

Також варто зазначити важливість факторів, що впливають на мотивацію волонтерської діяльності, серед них можна виокремити: особистісні фактори (ціннісні орієнтації, особистісні якості, життєвий досвід, рівень самооцінки, емпатія), соціальні фактори (вплив сім'ї, друзів, однолітків, соціального середовища, ЗМІ), ситуативні фактори (специфіка волонтерської діяльності, умови роботи, організація волонтерського руху).

Нині волонтерський рух в Україні став повсякденною практикою нашого суспільства, відповідно зростає необхідність та науковий інтерес до цього соціологічного феномену. Н. А. Вайнілович, Т. Л. Лях, Л. І. Матвієнко, І. В. Юрченко та інші науковці зацентрували свої дослідження на вивченні мотивації волонтерської діяльності студентської молоді, адже саме молодь є головним осередком волонтерського руху. Їхні дослідження свідчать про те, що основними мотивами волонтерської діяльності студентів є прагнення допомогти нужденним, самореалізуватися та отримати новий досвід, знання та навички завдяки волонтерській діяльності. Також українські науковці виявили, що мотивація волонтерів може змінюватися під впливом різних факторів таких як особистісний досвід, умови роботи, організація волонтерського руху. Для підвищення мотивації волонтерів важливо створювати сприятливі умови для їх роботи, надавати їм необхідну підтримку та визнання. Тобто, ми можемо констатувати багатогранність та складність мотиваційної сфери волонтерства, що зумовлює наш подальший інтерес в наукових пошуках.

Список літератури

1. Вайнілович Н. А. Мотивація волонтерської діяльності: психологічний аналіз / Н. А. Вайнілович. – К.: Видавництво «Академія», 2013. – 240 с.
2. Лях Т. Л. Мотивація волонтерської діяльності студентів / Т. Л. Лях // Соціальна психологія. – 2010. – № 3. – С. 114-123.

3. Матвієнко Л. І. Мотиваційні чинники волонтерської діяльності молоді / Л. І. Матвієнко // Актуальні проблеми психології. – 2014. – № 3. – С. 142-151.

4. Юрченко І. В. Мотиваційні аспекти волонтерської діяльності / І. В. Юрченко // Соціальні виміри суспільства. – 2009. – №1. – С. 361-368.
*Науковий керівник: Марія ПАТРУЛЬ,
старший викладач*

УДК: 159.97 (616.88)(043.2)

Анна ГЛАДКИХ
Національний авіаційний університет, Київ

РОЗЛАДИ ХАРЧОВОЇ ПОВЕДІНКИ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Сьогодні в Україні через вторгнення російської федерації багато людей стикаються з проблемами, які не можливо подолати власними психологічними ресурсами: втрати рідних людей, переміщення в інші місця проживання, втрати роботи і житла, руйнування сімей і планів на майбутнє. Всі ці життєві кризи призводять до формування у людей постійного стресу, відчуття тривоги, безнадії та розпачу. У крайніх варіантах такі тривалі стани призводять до виникнення синдромів емоційного вигорання та формують компенсаторний стиль поведінки із застосування механізму психологічного захисту – регресії. Вперше цей механізм був описаний відомим автором психоаналітичного напряму - Зігмундом Фройдом. Для того щоб зняти емоційне напруження і відчуття полегшення від впливі тривалих стресів, більшість людей схильна до неконтрольованого вживання їжі, що призводить до появи відчуття безпеки і позитивних емоцій. На жаль, такі відхилення у істинній поведінці призводять до психічних розладів.

Дослідженням порушень харчової поведінки займалися Абсалямова Л.М., Бурлачук Л.Ф., Володькіна А.В., Гриньова М. В., Дудар Л. В., Кириленко М.І., Литвин-Кіндратюк С. Д., Ковальчук З. Я., Менделевич В.Д., Л.А. Нижник А. Є., Смірнова Я.К., та ін.

Розлади харчової поведінки (РХП) — це група психічних розладів, пов'язаних із харчуванням і зацикленістю на їжі. Зазвичай це супроводжується вираженою стурбованістю людини щодо ваги та форми тіла. Клінічна класифікація використовується у Міжнародній класифікації хвороб 10-го перегляду (МКХ-10) та розглядає розлади